

DEMOKRAT

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

GRADSKA BIBLIOTEKA
"JURAJ ŠIBENIK"
SIBENIK
NAUČNI ODSJEK
Poštarina plaćena u gotov. m.

Izlazi svakog petka večer.

POJEDINI BROJ 1 DIN.

Predbrojba: godišnje P. 40 polugod. 20.

— Oglasi po cijeniku. —

God. 2.

Šibenik, 24. ^{sv.} marta 1922.

Br. 11.

Sudbina Rijeke.

Krasan li bijaše pogled nad riječkim zaljevom; krasno li bijaše vidjeti ravne riječke obale i bijele palače u magli para velikih i brojnih parobroda, u dimu velikih tvornica.

U krasoti naravi slika je Rijeke bila pravi izraz modernog, bučnog, sredenog, bogatog reda i trgovine; — danas je tiho sve, prestao je žamor, prestali su dozovi sirena sa mora, nadošla je potreba i glad. — Rijeke je mrtva.

Gdje je rad? Gdje je nekadašnje bogastvo?

Čifuti svi ostavili su već Rijeku.

Riječ je među mornarima, da kad miševi ostavljaju lađu, da je stalno da će brod potonuti. Kažu, da je čud miševa silno osjetljiva, da predviđaju unapred prijeteću pogibelj.

Čifuti su za trgovački grad ono što su miševi na brodu. Ako čifuti ostavljaju kraj, znači, da je kraj za trgovinu na umoru, ili već mrtav.

Nas je službena i polu-službena Italija, nacionalističkim, koji put komičnim i koji put tragičnim izgredima, htjela uvjeriti, da Rijeke ne smije više eksistirati, kao grad trgovine i reda. Mi smo se sada ove očevidne istine podpuno i uvjerali a tim je Rijeke, koja je morala živjeti našim radom i našom trgovinom, krvlju iz naših žila, za uvijek likvidirana.

Nema rada gdje nema sigurnog zajamčenog mira i poštovanja, gdje se ponavljaju periodično provale razbojnika.

Egoistički je program Italije uspio u lakrdiji patriotizma.

Nije moguće ni pojmljivo, da Italija i službena pa i ona fašista nije mogla predvidjeti i u istini predviđala, da neprilike upriličine u svoje vrijeme od D'Annunzia; uvrede, koje je on u svojim govorima izrigao, da događaji ovih zadnjih dana, koji nijesu nego teatralni dio ranijih, moraju dovesti neiz-

bježivo do podpunog rasula. Sasvim tim tragikomedije su bile upriličene i polumučke dozvoljene, a iz toga slijedi jedini logični zaključak, da je Italija i tražila predvidljive i predviđene neizbježive posljedice.

Italija ima na Jadranu dvije velike luke, Veneciju i Trst. Danas je Rijeke suviše, pače kao trgovačka luka štetna, pa je korisno upotrebljiva samo kao pozorište za patriotske buratine.

Prije rata bijahu Trst i Rijeke dvije glavne izlazne tačke cijele srednjo-evropske trgovine. Trst za trgovinu sa sjevera i sjevero istoka. Rijeke za istok i južnije strane. — Venecija bijaše tada samo izložba mrtvih starina.

Danas je situacija promjenjena, jer Venecija postaje veliki emporije sjevera i sjevero istoka, kako što se i već očito vidi u razvijanju luke i tržišta, u velikim naimljenim radnjama, dok ne preostaje drugo no koncentrirati u Trstu ono što se daje još spasiti u istočnoj trgovini.

Rijeke, koja ne pripada potpuno Italiji, koja je odveć blizu granici, štetna je Trstu i Veneciji i trgovačkim talijanskim interesima njihovim. Rijeke je sada talac imperijalističnih tendencija Italije na Balkanu, pa će iz nje možda u nedalekoj budućnosti buknući iskra novog rata.

Pojava Zanelle i slobodno njegovo svaćanje autonomije bijaše za Italiju nova pogibelj, pa je za to silom uklonjen, a da nijedna novina talijanska, u velikoj sveopće priznatoj sposobnosti laži, nije mogla naći ni prividno opravdani razlog silovitog postupka protiv vladi izabranoj voljom naroda.

Danas je Rijeke mrtva a mi u Jugoslaviji moramo računati ovom činjenicom, moramo sebi tražiti i urediti, a to neće biti teško, drugo sigurno, mirno pristanište, daleko od neprijatelja.

Ostat će okolo Rijeke pušta krasota naravi, ostat će šuma mora, koji će tužno zvučiti, kao ono nadgrobno zvono.

Svaki Jugoslaven mora biti član
JUGOSLAV. MATICE

PODLISTAK.

Giuseppe Mazzini.

Prigodom 50 godišnjice njegove smrti.

Prve su vaše dužnosti, prve barem po važnosti, kao što vam kazah, dužnosti spram Čovečanstva. Ako ne obuhvaćate zagrljajem vaše ljubavi sav ljudski rod, ako ne ispovedate vjere u njegovo jedinstvo, posledicu jedinstva božjega, i u bratstvo narodâ, koji gamoraju otvoriti, izdajete vaš životni zakon i ne razumete religiju, koja će da bude blagoslov budućnosti.

Mazzini:

„Dužnosti čoveka“.

Nije nam namera da ovom prilikom napišemo moguće studiju o slavnom Mazziniju ili da detaljnije prikazemo njegovu borbu za oslobođenje svoga naroda i njezino značenje ili da se pozabavi-

mo njegovim literarnim delima. Ne! To bi bio i malo oteži zadatak, jer opisujući Mazzinija pero ti ne može nigda onako verno da prikaže ono, što duša oseti, kad ga upoznaš kroz njegova dela. Mi ćemo ovde jedino spomenuti njegovu borbu za oslobođenje svoga naroda, hoćeći da izrazimo svoje najdublje poštovanje spram Neumrloga.

Dne 10 ovoga meseca navršilo se pedeset godina, da je umro slavni borac za narodno ujedinjenje Giuseppe Mazzini. Pred nekoliko se dana Italija spremala da proslavi njegovu uspomenu. Ali, kojega li kontrasta između Mazzinijevih uzvišenih načela ljubavi i bratstva među narodima i današnje talijanske imperialističke politike!

Mazzini po svome političkom uverenju beše republikanac i kao takav protivnik savojske dinastije. Ali treba osobito naglasiti, da je Mazzini, iako uvereni republikanac, bio uvek spreman da svoje mišljenje i principe o republikanskoj formi vladavine žrtvuje za spas svoje nacije.

Razabravši Mazzini, da dinastija računa jedino s nekakvim uvećanjem piemontske državnice upusti se u žestoku borbu za oslobođenje i ujedinjenje celoga naroda, osnivajući svoje delovanje u tom pravcu na moralu, pravdi i istini, ispovedajući istodobno svoju doktrinu, kojoj je glavni cilj bio boljitak, napredak i sloboda celoga čovečanstva. Time je privukao na svoju stranu i borbe za slobodu u ostalih

podjarmljenih naroda s kojima u Bernu osnuje udruženje s namerom, da s njihovom pomoći zajednički poradi za oslobođenje.

Neko vreme nakon toga pridružuje se Garibaldiju, koji se na čelu svojih dobrovoljaca osvećuje neprijatelju tuđincu i slavi nad njime pobjedu za pobjedom usprkos spletaka sa strane onih, koji su bili odani i verni dinastiji. Nakon očajne borbe s četama kraljevske napuljske i austrijske posade ostavlja Italiju i zaklanja se u Švajcarsku, a odatle u Englesku, u kojoj ustrajno i neumorno nastavlja svojim propagatorskim radom.

Godine 1853 vraća se u Italiju te nanovo sakuplja svoje pristalice i ustaje protiv austrijske posade ne kloneći duhom ni do poslednjega ča-

Rad ženske zadruge.

Za vrijeme talijanske okupacije mjesna je ženska zadruge bila prisiljena da obustavi svaku djelatnost, — kao i sva ostala naša društva, — iza kakō je prvih dana novoga robstva bila smjelo istupila na obranu narodne misli i narodne časti.

Još je svakome u pameti, kako je tadanja predsjednica zadruge, gosp. Mila Katić, bila brutalno napadnuta od talijanskih arditā, tako da je radi lične sjegurnosti morala ostaviti Šibenik.

Danas je naravno, u slobodi naroda, počela živjeti novim životom, pod upravom odlične predsjed. gospod. Ježina i neumorne tajnice gospod. Zorke Skočić.

Nastojanjem zadruge imali smo do sada dvije zabave pokladne, koje su bile osobito znamenite radi finog ukusa i takta, kojim su bile priredene, a osim toga i u prvom redu za to, što su bile namjenjene uzgoju i zabavi djece.

Dječije deklamacije i dječije predstave bile su savršeno dotjerane, toli u izboru komada, koli u vanjskoj formi. — Djeca su bila marno izučena a izbor je komada dokaz dubokog narodnog čustva redatelja, kao i dokaz da zadruge stoji nad svakom

sa svoga života, proganjen od političkih vlasti.

Mazzini nije samo znamenit kao političar. On se istakao i na literarnom i filozofskom polju. Misli, koje izriče u svojim raspravama, zanose i bude u nama spram njega neko osobito poštovanje.

Mazzinijevu borbu protiv svih onih, koji su u svojoj kratkovidnosti zahtevali federaciju Italije, a ne jednu jedinstvenu državu, trebalo bi da mnogi naši političari imaju uvek pred očima i da ona naš celokupni narod još više učvrsti u njegovoj veri, da samo jedinstvom i slogom možemo da se razvijemo, da napredujemo i vedro pogledamo u budućnost.

Današnjoj pak imperialističkoj Italiji, služeći se rečima slavnoga Mazzinija, poručujemo: „Vama, ljudima rođenima u Italiju, dade Bog,

stranačkom borbom i da djeluje bez svake plemenske strasti.

Osobita pohvala ide za to sve upravi; uglednim i lijepim gospođam, koje su se bavile priređivanjem i uređivanjem zabave, pohvala maritimim nastavnicom, koje su izučile djecu, poljubac zahvale mališima.

Iza poklada sada je zadruge prešla na ozbiljniji rad. Otvorila je najme tečaje za analfabete, koji su već sada brojno posječeni.

U uzgoju je glavni temelj naroda i narodne jedinstvene misli; neprijatelji naši traže u nas neznanje i mrak.

Samo napred a ime prosvjete za narod.

Učitelji benkovačkog kotara proti Radića i „Hrvatskog Bloka“.

Učiteljstvo benkovačkog kotara na svojoj skupštini od 18. marta 1922. jednoglasno osuđuje razorni i protudržavni rad Stjepana Radića i „Hrvatskog Bloka“, koji su poznatim zloglasnim memorandumom htjeli razrušiti našu krvlju i neopisivim žrtvama ujedinjenu državu, pa s ovim pokazase da su još u službi naših prošlih i sadašnjih najviših neprijatelja.

Pozivlje cijelokupno učiteljstvo naše države S. H. S. da u narodu suzbija opaki rad ovih i ovakovih izroda, koji nam ruše državno jedinstvo, zavaravaju narod i sprečavaju svaki napredak.

kao svojim miljenicima, Domovinu koja je od svih u Evropi najbolje omeđena. — Zbog drugih zemalja s neizvesnim ili prekinutim granicama, mogu nastati raspre, koje će jednom biti rešene mirnim glasom sviju, ali su stajali i još će možda stajati suza i krvi: zbog vaše neće. Sam Bog udario je svuda naokolo granice velebne, neporečne: s jedne strane najviše evropske planine, Alpe; s druge more, neizmjereno more. Otvorite šestar: zabolite jedan krak u sever Italije, u Parmu; postavite drugi na ušće Vara i opišite njime, u smeru Alpa, polukrug: onaj krak, koji će opisavši kolukrug stati na ušće Soče, obeležit će granicu što vam je Bog dade. Do te granice se i razume vaš jezik: preko nje nemate prava.“

Ante Šupuk.

Nužna akcija.

Nužno je da uredi budu rasteraćeni od nepotrebnog personala. U nas su nekoje upravne vlasti prenatrpane činovnicima. Treba, nema dvojbe, umanjiti državni trošak i dotjerati rad, a te neće biti teško kod političkih oblasti, kod kojih je personal obilat a rad ide na manje. Uvjereni smo, da, kad bude svaki činovnik radio marno kroz uredovne satove, te se

njih strogo držao, neće biti ni zaostataka ni odviše osoba.

Dobra je akcija rasteraćenja ureda nepotrebnim personalom, ali je naše mnijenje, da tom okcijom usporedo mora ići i akcija poboljšanja činovničkih plaća. U gladu i potrebi ne može nitko da radi, sobito ne činovnici, koji moraju čuvati i dostojanstvo vlasti i biti ekonomično od stranaka neodvisni.

GRADSKJE VIJESTI

Proslava Karadorđevog puka. Karadorđev 11. puk naše vojske, koji je Šibeniku lani 12. lipnja donio slobodu, slavio je 19. ov. mj. u Splitu uspomenu dana, kad se započelo veliko djelo narodnog oslobođenja. Proslava je uspjelo izvanredno. Slavi su prisustvovali izaslanici iz Šibenika, koji nam pričaju da je dan proslave 11. puta bio opća manifestacija narodnog i državnog jedinstva. Za tu prigodu komandant g. Damjanović ispjevao je snažnu i dirljivu pjesmu „Kroz smrt i život“. Da živi Karadorđev puk!

Lična vijest. Ovih dana bio je na prolasku iz Beograda za Split, g. Dr. Prvislav Grisogono glavni tajnik Demokratske stranke u Dalmaciji.

Čitulja. Prošle subote preminuo je u zemeljskoj bolnici Dušan Čolović trgovac i posjednik u Skadinu. Bio je dobar i redoljub i čestit čovjek. Uz brojno učestvovanje prijatelja i rodbine, u ponedjeljak prenešeni su mu zemni ostanci odatle u rodni Skradin. Laka mu zemlja, a rodbini srdačno zalovanje.

Engleski jaht. 18. ov. mj. stigao je u našu luku engleski jaht „Halcyon“. Sutradan je otputovao.

Za suzbijanje skupoće. Na temelju prijave općinskog redarstva, osudio je kr. Kotarski Sud u Šibeniku dne 22 t. mj. radi navijanja cijena doli naznačene obrtnike i to:

Mesara Šimu Stosića što je prodavao mladu janjetinu po Din 30 kg. na 15 dana zatvora i 1000 Din. globe. Preprodavaoce Grgu Gaja i Duju Bačića što su prodavali kapulu po Din 8 kg. obojicu po 7 dana zatvora i 100 Din. globe. Piljaricu Tonku Špikić radi toga što je zakupila dvije vreće repe na zelenom trgu na 15 dana zatvora i 500 Din. globe.

Isto redarstvo prijavilo Sudu još i mnoge razne osobe radi navijanja cijena.

Za izjednačenje plata. Sudije okruž. suda u Šibeniku održali su u utorak skupštinu na kojoj je zaključeno, da se zatraži izjednačenje plata sa onima što uživaju sudije u Srbiji. Ako iko, a to sudije imaju pravo, da traže dostojnu nagradu prema njihovu položaju i zvanju.

Željeznica Šibenik - Zablac. Ministarstvo saobraćaja, ustupilo je građevnom poduzeću inženjera Sponza iz Šibenika, dozvolu za izrađivanje planova normalne željezničke pruge Šibenik - Zablac.

Koncert. Glazbena sekcija „Sokolskog društva“ priređuje na Blagovijest vokalno-instrumentalni koncert u Kino Teatra. Koncertom upravlja Maestro Golovac. Početak u 8 sati i po. Ulaznice se dobivaju u kužinari Babić.

Za ratnu siročad. Država za štita djece i mladeži razdavala je prošle sedmice ratnoj siročadi u gradu Šibeniku novčanu pomoć od 1540 Din, te 136 para cipela, 136 para hječava, i oko 350 m tkanine za odijela. Kroz najkraće vrijeme razdavati će se i za siročad u kotaru.

Isplaćivanje bonova. Od 15. ov. mj. isplaćuju se kod svih mjesnih novčanih zavoda bonovi 7 postotnog državnog investicionog zajma. Sve protivne vijesti političkog spekulanata i besavjesnih demagoga

Okružna banka - Šibenik. U srijedu popodne održana je konstituirajuća skupština dioničara ovog gradskog i okružnog zavoda, kojemu je glavna svrha unapređenje grada i okolice. Skupštinarji su jednoglasno odobrili rad promicateljnog odbora, kao što je jednoglasno odobrila predložena pravila. Po tom se prešlo na izbor ravnateljstva i nadzornog odbora, koji je uslijedio u potpunom sporazumu. Iza raspravljanja svih glavnih i sporednih pitanja, skupština se razišla, uz pozdrav Dr. Smolčića, da joj rad bude uspješan i za narod koristan, imajući sveder pred očima opće interese, u koju je svrha i banka osnovana. Po skupštini ravnateljstvo i nadzorni odbor, otposlao je ovaj telegram ministarstvu Dr. I. Krstelju:

„Sa konstituirajuće skupštine okružne banke, koja je djelo Vašeg rada i zauzimanja, skupštinarji izriču svesrdnu hvalu i priznanje“.

Šibenska Glazba. Na sinoćnoj glavnoj skupštini „Šibenske glazbe“ izabrana je nova uprava. Šibenska će se glazba reorganizovati, da bude na izvjesnoj visini. Preporučamo građanstvu, da glazbu novčano pomogne.

Ministar gosp. Dr. Ivo Krstelj bio je imenovan članom naše delegacije za konferenciju u Genovi.

Dilantantska - dramatska sekcija, „Sokolskog Društva“ priređuje u nedjelju u 20 sati drugu svoju predstavu: On je gluh, šala u 1 činu i Opasan posjet, lakodija u 2 dijela. Preko odmora svira veliki orkestar Sokolskog Društva.

Uskršno jaje. Na poziv Jug Matice kupi se po školama uskršno jaje. Odaziv je sjajan, te će naša Matica imati lijep prihod, kad se pomisli, da će sama naša gradska škola sakupiti oko 500.

Za gradnju kupališta. Dne 25 ov. mj. u 6 sati poslije podne pothvatom nekolicine sugrađana bit će dogovor u Drž. Domu vrhu izgrađuje jednog morskog kupališta u Šibeniku. Pozvani nek se odazovu, jer je potreba jednog kupališta za naš grad očevitna a u to poduzće uložen novac bi se ulagačima isplatio. S naše strane pak preporučujemo suviše da izgradnja ovog gradskog kupališta ne bude samo solidna i proviđena svim potrepsinama, već da i mjesto gdje će se izgraditi bude što moguće više građanstvu pristupačno i da Kupalište bude doista morskog a ne vodeno.

Drvena ograda, koja je jednom dizala na obali kod Jadranske Banke, a bila po valog općine srušena, izgleda, da bi se imala opet podignuti. Kako saznajemo u ponedjeljak je na zahtjev općine određeno naliježe, koje bi meritorno imalo da riješi to pitanje. Čudimo se, kako je uopće do toga došlo baš u vrijeme, kad se ide za tim, da se u edij naš grad. Preporučamo općini, da nikako ne popusti i da podništvo ne dopusti gradnju ograde, koja bi strano iznakazila obalu baš u onom centralnom položaju.

Najnova kućarina. U smislu člana 36 privr. Zakona o budžetskim dvanaestinama, pozivlju se svi vlasnici unamljenih kuća da najdalje do 30 aprila 1922, prikažu potpisatelj Vlasti redovito popunjene izjave o dohotku najma što su ga faktično primili u godini 1921. za odmjera najmovne kućarine za 1922

Kućni posjednici, koji nebi ispravno i tačno prijavili kućnu kiriju pored kaznenih posljedica po postojećim poreskim zakonima, gube pravo, da sudskim putem traže veću najamninu od one, koju su prijavili poreskoj Vlasti.

Odnosni formulari izjave mogu se dobiti kod ove poreske kotarske Vlasti, a van sjela iste kod Poreskih ureda i Općinskih upraviteljstva.

Upozoruju se kućni posjednici da njim je slobodno podneti usmenu prijavu kod Poreske Kotarske Vlasti, a van sjela iste kod Poreskih ureda ili općinskih upraviteljstva.

Slab odaziv. Nema sa strane općinstva sprečava rad vlasti u svrhu podavanja podataka u vojničkim poslovima, koji mora da bude obavljeno u stanovitom roku. Nek se stoga niko ne tuži na kaznene posljedice, koji će ga stići radi zanemarivanja svojih dužnosti.

Povišenje cijena električne rasvjete. Tvrtka Ante Šupuk i Sin, javlja ovijem putem svim svojim pretplatnicima da je primorana povisiti svoj cijenik od 1 srpnja 1921 za 50% tako da će od 1 aprila t. god. unapred paušalne cijene za rasvjetu iznašati 3 Dinara za svaku svijeću godišnje dok će za sve ostale sprave kao i za pogon ili za rasvjetljenje na mjerilo cijene iznašati 50% više od onih naznačenih u cijeniku od 1 srpnja prošle godine.

Ova objava vrijedi mjesto okružnica koje je Tvrtka u ovakovim prilikama slala pojednim pretplatnicima.

Udruženje. Trgovaca, industrijalaca i obrtnika za sjev. Dalmaciju u Šibeniku dostavlja do zanja članovima, da društveni tajnik stoji na raspolaganje svakom članu u društvenim prostorijama ul. sv. Franje (prije Societa Operaia) od 12 do 1 sat p. p. (izim redjete)

Nadalje Udruženje prima svake večeri brzojavni burzovni izvještaj koji stoji na ogled društ. čl kao i stručni listovi i knjige. Uprava.

Cijenik za najam kočija u općini u Šibeniku. Do Konjovrata, Lozovce i obratno Din. 130: do Bilića, Dabrava 90: do Vrpolja 130: do Boraje 130: do Perkovića 180: do Danila 150: do Jadrtovea, Krapnja i Zablaca 90: do Mandaline 50: do Krke i Skrađina 150: do Drošća 200: do Knina 300: do Trogira 300: do Splita 300: do Mostine i Gjevske 300: do Kistanja 400 do Zadra 500: do Benkoveca 350: do željeznice, parobroda, h tela i obratno 30: do bolnice 30:

Cijenik za javne poslužnike u Šibeniku, 1) za odvedenje putnika do svratišta ili koju privatnu kuću Din. 22: 2) za prenos prtljage u gradu do 20 kg. 8: 3) za prenos prtljage do kolodvoza ili obratno do 20 kg. 12: 4) za prenos prtljage u gradu do 30 kg. 10: 5) za prenos prtljage do kolodvoza ili obratno do 30 kg. 15: 6) za prenos prtljage sa kolima na dva kotača i čovjek u gradu 15: 7) za prenos prtljage sa kolima na dva kotača do kolodvoza ili obratno 20: 8) za prenos prtljage na četiri kotača 2 čovjeka u gradu 30: 9) za prenos prtljage sa kolima na četiri kotača do kolodvoza ili obratno 40.

Kad bi javni poslužnik putnika uvrijedio ili zatražio veću pristojbu nego mu je ovdje propisana, neka se putnik obrati općinskom Upraviteljstvu za postupak.

Radi navijanja cijena, bio je jučer pred kot. sudom osuđen trgovac N. Rossi na mjesec dana zatvora, 10,000 dinara globe, zatvor trgovine za godinu dana te na objelodanjenje ove osude u novinama.

Policijska kronika. U zadnje vrijeme kronika ne bilježi nikakav pa i najmanji nered, gdje je redarstvo imalo da posreduje.

Naši dopisi.

Pišu nam iz Krapnja. Na zabadaanja Šibenske klerikalne novine ne bi se osvrćali, da nije diranja u tuđe privatno i političko poštenje. Kad se nešto takova radi zahtijev je javnog morala, da se pisac sam lično javi a ne da se iz zasjede nabaca klevetama i grdnjama Gosp. Ante Jaram, na kojeg po svoj prilici cilja, može da se sa svojom prošlosti i današnjim radom samo diči i ponosi. Ne vrijedi to isto i za pisca dopisa u klerikalnom listu niti za sve one, koji uza nj stoje ili se iza njega kriju. Što su krapljanski klerikali, onaj neznatni broj ulizica i prodanih stvorova, pokazali su nam najljepše kad su pošli da jedini pozdrave naše ugnjetavače iz Italije, kad su nas ostavljali.

Što je g. Jaram stekao, nije to ni svercerstvom niti drugim izdajničkim ili kamatničkim poslovima, čim se mogu samo da podiče klerikalne crne duše, već teškim trudom a pri tome je došao narodu u pomoć u teško doba bez svoje koristi već dapače i na štetu. Demokratl rađe otvoreno a ne tajno, njihov cilj je samo dobro naroda i države, za koju su uvijek spremni sve žrtvovati, dok klerikali naši, koji su podlo služili i Austriju i Italiju, danas u svojoj zlobi napadaju one, koji su za danas stečenu slobodu znali žrtvovati i život i imanje. Bude li se dalje dosagjivalo, mi ćemo goletinju ovih služnika iznijeti malo pitanje bezobzirno i onako, kako takovi ljudi zaslužuju. Krapljani su svijani svoje dužnosti i čast svoga mjesta znat će braniti protiv ovih rušitelja sloge i ljubavi. Klerikal su okupili u svoje nevaljalo društvo svaki ljudski izmet, neka im ga pa im čestistamo

Nekoliko Krapljanaca.

Pišu nam iz Bogatića. Izgleda da se radi o planu izgrađuje mosta preko Krke za saobraćaj Kistanja i Drniša. Za izgradnju ovog najzgodnije mjesto je pokraj manastira sv. Arkandela to jest između Bogatića i Kistanja. Ovoj namisli, čije izvedenje bi bilo za pučanstvo najkorisnije, su sela pripravna svim mogućim uslugama doći joj u susret. Riješenje je od vrlo zamašile važnosti za ono pučanstvo.

Pred manastrom je jedan komad zemljišta Rit od 100 jutara, koje je danas pod vodom za 150 mj U staro doba ova se je zemlja izrađivala i donosila znatne koristi a danas bi ishranjivala do 50 obitelji.

Ova naplava bi se mogla s malim troškom urediti pa s toga povisila bi se proizvodnja i olakšala pasivnost ovog kraja. Nek ovu napomenu naša državna vlast uzme u postojan obzir.

Vlastnik i izdavatelj: DR. V. SMOLČIĆ
Odgovorni urednik: DR. ČEDOMIL MEDINI
Tisak grafičnog zavoda E. VITALIANI.

JAVNA ZAHVALA.

Prigodom teške nesreće, koja nas zadesi smrću našeg premilog sina, odnosno supruga, oca i brata

SUNARA ŠIME,

izrazujemo prijateljima i rodbini najtopliju blagodarnost na iskazima saučesća i pomoći u teškim danima žalosti i tuge.

Naročitu hvalu izrazujemo gg. di ljeakarima Dr. Botteri i Dr. Montani, koji su sve sile uložili, da spase milog pokojnika.

Islo tako neka je hvala svima, koji su na koji mu drago način počastili uspomenu dragog pokojnika.

Šibenik 22 ožujka 1922.

Sunara Frano
za sebe, obitelj i rodbinu.

Ravnateljstvo Rudnika „Monte Promina“ i „Dalmatia“ saopćuje tužnu vijest, da je gospodin mjerac

ANTUN TOFANT

u noći od 21.-22. tm. podle-gao teškoj bolesti.

Ono žali što je njime izgubilo vjerna činovnika, koji je sve snage za više od 15 godina posvetio bio napredku rudnika.

Siverić, 23. marča 1922.

Ravnateljstvo Rudokopa „Monte Promina“ i „Dalmatia“
Ravnatelj Rudnika:
Inž. R. Kramer

Veliki uspjeh	Veliki uspjeh
Kod kupnje, prodaje i zakupa nekretnina	
Novo ustanovljena	
Reklamna i posrednička agencija „USPJEH“	
Šibenik - Gosposki trg 13.	
Prima posredništvo kod prodaje, kupuje i zakupa nekretnina.	
Raznih trgovina, gostiona, kavana, kuća, poštećuća, lokala, vinograda, posjeda, velikih imanja, ladja i t. d. u mjestu i van mjesta.	
Ponude izvršuje na opće zadovoljstvo, te se preporučuje	
Reklamna i posrednička agencija „USPJEH“.	

Kupujemo svaku količinu lovorovog lišća u vrećama ili balama, fob dalmatinska luka, prodaja kroz mart i april. Ponude molimo slati uz oznaku najniže cijene na

Braća Makale - Šibenik.

Tvrđka utemeljena 1906.

JOSIP JADRONJA

ŠIBENIK :-: (DALMACIJA)

agenturni, komisionalni, otpremnički i pomorski posao,
poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

Brzjavni: Agentur Jadronja - Šibenik. Telef. Interurb. br. 3.

Zastupstvo i skladište najboljih eksportnih tvrdka i tvornica; sve kolonijalne robe, pšeničnog brašna boljeg domaćeg mlina, kao i mekinja, kukuruza, zobi itd. — Likera, Siropa, finih vina i šampanjca. — Izravni uvoz iz inozemstva: sira Parmizana i Ementhalera, te Estrata konzerve pomidora, Mortadele, Ruskog originalnog čaja, Modre galice, sumpora itd. — Sardine u ulju i u bačvicama slane srdjele najveće dalmatinske tvornice. — Karbid tvornice Jajce (Bosna) koji sadržaje 200—300 litara acetilena, mnogo korisniji nego dalmatinski te prema tomu mnogo jeftiniji pri uporabi. Nadalje je čist i daje krasno jedno- i dvo-svjetlo, bez ikakvog neugodnog mirisa. — Petroulje u sanducima i bačvama izvrstno rafinirano. — Domaće rafinerije, benzin i mineralna ulja svih vrsta najfinije rafinirano, oksigen u tehničke, medicinske i znanstvene svrhe, kiselina za akumulatore.

Uzoreci, ponude i razjašnjenja na zahtjev
badava i franco. — Prima se naručbe
svakovrsnih pečata i tabla uz tvorničke
cijene.

Zastupstvo za špediterske poslove u svim većim mje-
stima cijel'g svijeta.

Stigao nam je

ORIGINALNI GRČKI KAMEN

ZA

MLINOVE I MLINSKE INDUSTRIJE

NAJBOLJI I NAJPRIKLADNIJI

Rasprodaje:

Nikola Dragišić - Skradin
Gjuro Vojvodić - Knin

Glavno skladište kod
BRAĆA MAKALE
ŠIBENIK

Solidno! - Ukusno! - Jeftino!

Zastupstvo i ekskluzivna prodaja Zagre-
bačke tvornice cipela d. d. za Šibenik i
sjevernu Dalmaciju.

SREČKO BOGIĆ :-: ŠIBENIK

44. GLAVNA ULICA 44.

En gros et en detail.

JADRANSKA BANKA a. d. :-: BEOGRAD

Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor,
Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibe-
nik, Zagreb, Beč, Trst, Opatija, Zadar. New-York: Frank
Sakser State Bank.

SLAVENSKA BANKA d. d. :-: ZAGREB

prije NARODNA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK :-: CENTRALA ZAGREB Ilica br. 7.

Uplaćena glavnica K 100,000.000. - Pričuva K 30,000.000.

Ulošci preko K 250.000.000.—.

PODRUŽNICE: Beograd, Brod n/S., Bjelovar, Dubrovnik,
Osijek, Sombor, Sušak, Šabac, Vršac.

Ispostava: MONOŠTOR.

Prima uloške

na knjižice i tekući račun uz najpovoljnije uvjete, te
obavlja sve bankovne transakcije najkulantnije.

AFILIJACIJE: Jugoslavenska industrijska banka, Split. —
Bankhaus Milan Robert Aleksander, Wien I., Augustiner-
strasse 8. — Balkan-Bank R. T., Budimpešta.

AGENCIJA: Buenos Aires, Rosario de Sta Fé (Argentina).
ZASTUPSTVA: Lima (Peru), La Paz, Oruro (Bolivia),
Antofagasta, Valparaiso, Punta Arenas, Santiago (Chile);
Rio de Janeiro (Brazilija), Montevideo (Uruguay).